

Yanıklar

Genel Bilgi

- Yanığa sıcaklık (termal yanık) ya da kimyasal maddeler (kimyasal yanık) yol açabilir.
- Yanıklarda uygulanan ilkyardımda amaç şoku (**Şok**) ve mikrop bulaşmasını önlemek ve ağrıyı gidermektir. Tüm yanıklar, hatta güneş yanığı bile hastanın şoka girmesine neden olabilir. Acil ilkyardım uygulanmazsa, 'yanık şokuna' giren kişi ölebilir.
- 'Yanık şokunda' deri soğuk ve nemlidir; altında ve avuç içlerinde ter damlaları birikmiştir; deri solgundur; üşüme hissi ya da titreme, bulantı, kusma olabilir ve hasta hızlı ve kesik kesik nefes alabilir.
- Yalnızca küçük bir alanda deri kızartısı olan yanıklar dışında, tüm yanıkların bir doktor tarafından değerlendirilmesi gerekir.
- Yanıklara merhem, zeytin yağı, diş macunu, salça, yoğurt gibi maddeler uygulanmamalıdır.

İlkyardım

Yaygın termal yanıklar

- Derhal soğuk su uygulayın.
- Bulduğunuz en temiz bezle yanığın tümünü kapatarak havayla teması önleyin.
- Hastayı yatırın.
- Ağızdan sıvı verin.
- Doktoru ya da acil servisi arayın.
- Hastanın başının ve göğsünün vücudun diğer bölümlerinden biraz daha aşağıda kalmasını sağlayın.
- Mümkünse bacakları yükseltin.
- Derhal ambulansla hastaneye kaldırın.

Küçük termal yanıklar

- Derideki kabarcıkları zedelemeyin, açmaya çalışmayın.
- Deri açılmamışsa, ağrıyı gidermek için yanık bölümü temiz soğuk suya batırın ya da üzerine soğuk su torbası uygulayın.
- Yanığın üzerine bir yara bezi yerleştirin ve gevşek biçimde bandajla sarın.

Kimyasal yanıklar

- Derhal bol suyla yıkayın–sudan geçirmekle yetinmeyin. Yanık ne kadar hızla yıkanır, hasar o kadar az olacaktır.
- Giysileri çıkarırken, bir yandan su dökün.
- En az beş dakika süresince bol suyla yıkayın.
- Bulduğunuz en temiz materyalle yanığı örtün.
- Derhal acil servisi arayın.
- Yanık genişse, hastayı yatırın. Hastanın başının ve göğsünün vücudun diğer bölümlerinden biraz daha aşağıda kalmasını sağlayın.
- Mümkünse bacakları yükseltin.
- Hastanın bilinci açıksa ve yutabiliyorsa, bol miktarda (alkolsüz) içecek verin.
- Bazı kimyasal maddelerin neden olduğu yanıklarda özgül ilkyardım önlemleri gerekir. Bu kimyasal maddelerin kullanıldığı yerlerde, örneğin sanayi kuruluşlarında çalışan herkes bu teknikleri öğrenmelidir.